

TOEKOMST VAN SUCCESVOL SUBSIDIEPROGRAMMA ONZEKER

Hulp bij internationale drempelvrees

Het Nederlandse bedrijfsleven mist kansen doordat werknemers niet altijd voldoende internationaal onderlegd zijn. Om dat te veranderen ging in 2006 het Programma Internationalisering Beroepsonderwijs (PIB) van start. Mbo- en hbo-instellingen kunnen hier subsidie aanvragen voor projecten om studenten en docenten de nodige internationale bagage te geven.

Voor veel mbo- en hbo-instellingen kwam de PIB-subsidie als geroepen. De Christelijke Agrarische Hogeschool (CAH) in Dronten wilde graag meer Nederlandse studenten naar het buitenland sturen voor studie of stage, maar daar was weinig geld voor. “We hadden wel ad-hocprojecten om studenten te stimuleren naar het buitenland te gaan, maar door geldgebrek bleef het kleinschalig”, vertelt Natasja Spaargaren, medewerker van het team internationaal. “Zonder de PIB-subsidie was dat nooit veranderd.” De drempelvrees voor een buitenlandse stage is groot, merkte Spaargaren. “Veel studenten zijn onzeker over hun talenkennis. Ze kiezen liever voor een stage in Nederland.” Met de PIB-subsidie die de hogeschool ontving, werd dus stevig ingezet op een talencursus Engels. Ook kunnen studenten dankzij de subsidie trainingen volgen die hen wegwijs maken in culturele verschillen tussen Nederland en het land waar ze op stage willen. Of ze krijgen een buddy, een buitenlander die in Dronten studeert. “Buitenlandse studenten willen graag meer contact met Nederlanders”, weet Spaargaren. “Nederlandse studenten hebben daar vaak niet zo veel interesse in. Maar als ze zelf naar het buitenland gaan, ontdekken ze hoe nuttig een buddy is. Want die vertelt ze over de lokale eetgewoonten en hoe ze in hun land

werken. Het is een erg leuke kennismaking met een land, voor beide studenten.”

Onvoldoende bagage

Het PIB is in het leven geroepen om drempelvrees bij mbo- en hbo-studenten voor buitenlandse stages en studies weg te nemen. Op die manier moeten de toekomstige werknemers straks beter voorbereid zijn op een internationale werkomgeving. “Een deel van het midden- en kleinbedrijf mist kansen doordat werknemers internationaal onvoldoende bagage hebben”, weet Linda Beijlsmit van de EVD, het agentschap van Economische Zaken dat internationaal ondernemen stimuleert. De EVD is uitvoerder van het PIB (zie kader).

De PIB-subsidie had voor de CAH een bijkomend voordeel: de hogeschool kon daardoor gemakkelijker in contact komen met bedrijven. Niet dat de buitenlandse stageplaatsen sindsdien binnenstromen. “Vaak hebben bedrijven pas op het laatste moment een stagiair nodig”, is de ervaring van Spaargaren. “Het contact levert geen structurele stageplekken op. En de tijden sluiten niet altijd goed aan op onze onderwijs-cyclus. Daarom hebben we op internet een digitaal prikbord gemaakt. Onze studenten laten daar hun profiel achter, bedrijven doen dat ook. Het zijn een

Studenten van de Haagse Hogeschool werken aan een nieuw afvalstelsel voor het Duitse bedrijf Leifheit.

Foto: Mieke Barendse

soort Marktplaats-advertenties. Dat prikbord werkt erg goed, voor beide partijen.” Spaargaren heeft nog geen concrete cijfers die uitwijzen hoeveel meer CAH-studenten tegenwoordig een buitenlandse stage of studie doen. “Maar het zijn er meer dan vroeger, dat is zeker.”

Samenwerking tussen onderwijsinstellingen onderling en met het bedrijfsleven staan in het PIB hoog op de agenda. “We willen mbo- en hbo-instellingen stimuleren om meer samen te werken. Zo willen we voorkomen dat het wiel steeds opnieuw wordt uitgevonden. Ook willen we een betere doorstroming tussen mbo en hbo realiseren”, zegt Linda Beijlsmit.

Aziatisch netwerk

De opleiding *Trade Management* aan de Hogeschool van Rotterdam werkt bijvoorbeeld samen met het Da Vinci College in Dordrecht aan een project op Papua. “Die contacten hadden we weliswaar al, maar die konden door het PIB-project worden geïntensiveerd”, vertelt docent Bert ter Horst.

De hogeschool vroeg de subsidie in eerste instantie aan om zijn Aziatische netwerk te verbeteren en om studenten beter te kunnen begeleiden tijdens hun buitenlandse jaar. “Onze studenten lopen allemaal een halfjaar stage in het buitenland en studeren er

ook een halfjaar. Ze doen dat vooral in Azië. Goede begeleiding is lastig als je nauwelijks geld hebt om die landen zelf te bezoeken. Je kunt niet alle problemen over de telefoon oplossen. In Azië is het ongebruikelijk om openlijk kritiek te geven op stagiairs, laat staan telefonisch. Het is dus erg belangrijk om je relaties persoonlijk te ontmoeten”, zegt Ter Horst.

Dat kon dankzij de PIB-subsidie. De bezoeken leverden meer en structurele stageplekken in Azië op. En de docenten wisten door hun bezoek waar studenten tegenaan liepen. “Daarvóór zat je vaak te wachten op een mailtje over de voortgang van de student. Inmiddels hebben studenten de mogelijkheid om een weblog te maken, waarin ze hun ervaringen kwijt kunnen. We hebben nu veel beter contact dan vroeger.”

Ook de Hogere Europese Beroepenopleiding van de Haagse Hogeschool gebruikte de PIB-subsidie om het netwerk te verbeteren. Het project *Zukunft Deutschland* blies de belangstelling voor Duitsland onder studenten nieuw leven in. “Onze studenten hadden maar weinig kennis van dat land”, zegt docent Duits Leo Tunderman. “Ook voor Duitse stages was weinig belangstelling. Erg jammer, want Nederland heeft veel economische banden met Duitsland. Een gemiste kans als je daar niets mee doet.”

Serieuzer

Studenten werden enthousiast gemaakt met een programma van studiereizen, lezingen en culturele activiteiten, zoals Duitse films en cabaret. Door de subsidie was er ook geld om naar netwerkbijeenkomsten van het Nederlandse consulaat in Düsseldorf en München te gaan. Dat leverde Duitse stages en projectopdrachten op. “Doordat ik daar zelf was, namen bedrijven ons veel serieuzer”, vertelt Tunderman.

Studenten van drie verschillende opleidingen aan de Haagse Hogeschool werken nu samen aan een groot Duits project voor een nieuw Leifheit-afvalstelsel. “Dankzij het PIB-geld konden we een aantal keren bij de fabrikant langsgaan. Zonder die subsidie hadden we die opdracht nooit gekregen, want je kunt het niet allemaal over de telefoon regelen”, zegt Tunderman.

Hij zou graag samenwerken met andere hogescholen, maar dat is er nog niet van gekomen. “Het kost veel tijd om dat soort dingen te regelen en een andere hogeschool moet iets doen wat precies in jouw straatje ligt, anders zijn de verschillen niet te overbruggen. Het is al lastig genoeg om internationalisering op je eigen onderwijsinstelling van de grond te krijgen.”

“Door het PIB-project konden we onze contacten in Azië intensiveren”

Begin dit jaar hebben de partners binnen het PIB het programma geëvalueerd. Uit die evaluatie kwam de onderlinge samenwerking tussen onderwijsinstellingen inderdaad als een van de zwakkere aspecten uit de bus. “We vinden het programma al erg succesvol omdat veel onderwijsinstellingen meer zijn gaan samenwerken met het bedrijfsleven”, aldus Linda Beijlsmit (EVD). “We hopen dat onderwijsinstellingen ook onderling meer gaan samenwerken.”

Vijftig instellingen hebben een verzoek gedaan bij de laatste ronde in mei. Hoeveel er daarvan worden gehonoreerd, is nog niet bekend. Het budget is waarschijnlijk met twaalf toekenningen uitgeput.

Door de kredietcrisis en bezuinigingen is ook de toekomst van het PIB nog onzeker. De ministeries van OCW en EZ hebben een nieuwe claim op de FES-gelden ingediend, waaruit het PIB wordt betaald (zie kader). “Wat de uitslag daarvan is, moeten we afwachten”, zegt Beijlsmit. “Internationalisering van het beroeps-onderwijs is belangrijk voor Nederland en ik wil de onderwijsinstellingen dan ook zeker aanmoedigen om hiermee door te gaan.”

MARTINE ZEIJLSTRA

PIB-SUBSIDIE BEDRAAGT MAXIMAAL 75.000 EURO

Het PIB-programma wordt uitgevoerd in opdracht van de ministeries van Economische Zaken en OCW, de MBO- en HBO-raad en MKB-Nederland. Uitvoerend is het EZ-agentschap EVD. Sinds 2007 zijn er vier subsidierondes geweest. De recente mei-ronde is daarbij nog niet meegerekend. Voor

de vier rondes werden in totaal 175 aanvragen ingediend, waarvan 66 zijn gehonoreerd. Voor de financiering van projecten heeft het PIB van 2007 tot en met 2010 een budget van 6,7 miljoen euro. Dat geld komt uit het Fonds Economische Structuurversterking (FES), waar 40 procent van de aardgasba-

ten in gaat. Onderwijsinstellingen krijgen maximaal 75.000 euro per PIB-project. “Het PIB moet ervoor zorgen dat docenten en studenten meer over de grens kijken, hun talenkennis verbeteren en kennis maken met andere culturen”, zegt Linda Beijlsmit van de EVD. (MZ)